

Steen Steensen Blicher
SILDIG OPVAAGEN

Jeg mindes ikke noget Dødsfald, der har vakt større Sensation end min mangeaarige Ven Doktor L*s i R*. Man standsede hverandre paa Gaden, man fór omkring fra et Hus til et andet med de Spørgsmaal: „Har De hørt det? Ved De det? Hvad mon var Aarsagen? Mon han har gjort det i Vildelse?” o. s. v. Han var en meget elskværdig, en almindelig yndet og agtet Mand, en fortræffelig Læge med udbredt Praksis; som det syntes, lykkelig gift; Fader til seks vakre Børn, af hvilke de to ældste Sønner allerede var i Vej, den ældste Datter forenet med en brav Embedsmand, den næst efter nylig konfirmeret, og de to yngste ti og tolv Aar gamle. Han var dertil formuende, holdt et gæstfrit Hus og var en altid munter og behagelig Selskabsmand. Han havde naaet sit otte og fyrretyvende Aar og aldrig været syg.

Pludselig lød Rygtet, at han var blevet upasselig. Hans Patienter ventede en hel Dag forgæves. Man lod spørge til ham, man kom fór at besøge ham – han tog ikke mod nogen: enten hed det, at Doktoren sov, eller at han ikke var saa vel, at han kunde se nogen. Byens anden Læge blev vel – ikke kaldet – men dog indladt. Naar man spurgte ham om Doktor L*s Befindende, trak han paa Skuldrene, rystede med Hovedet og erklærede, at han ikke kendte hans Sygdom. Lægemidler vilde han aldeles ikke bruge. Jeg, hans Præst, var den eneste, som han havde daglig og længe hos sig. Børnene kunde han ikke lide at se; naar nogen af dem kom ind, vendte han sig om til Væggen. Saaledes laa han i otte Dage; den niende skød han sig. –

Da den anden Læge erklærede, at han havde aflivet sig i et Delirium, blev han hæderlig begravet. Jeg vilde have talt nogle Ord over hans Grav; men Smerten brød straks min Stemme, og jeg kunde fór Graad næppe fremsige Jordpaakastelsesformularen.

Jeg erfarede af ham fór hans Død den lønlige Aarsag til dette frygtelige Skridt. Dog, hvad dengang var en Hemmelighed, kunde ikke Længe blive det, da fem Personer var delagtige i samme; den ene, drevet af Skinsyge og billig Harme, mægtede ikke at dølge Historien om en Forbrydelse, der hellere maatte have været begravet med dens ulykkelige Offer og indstillet alene fór den evige retfærdiges Domstol. Hvad i hint Tidspunkt sneg sig skummelt omkring som blot mundtligt Rygte, kan gerne nu betros til Papiret med Udeladelse af de paagældendes Navne; thi af disse er endnu kun i Live tre af Dr: L*s Børn, som tilmed bor i Udlandet, og hans Enke – Hovedpersonen i denne Tragedie. –

Men jeg vil begynde min Fortælling noget længere tilbage. Det var netop fem og tyve Aar før denne sørgelige Katastrofe, at jeg som teologisk Kandidat antog en Huslærerplads i R*. Kort efter min Ankomst gjorde L* og jeg vort første Bekendtskab, og det just ikke paa den allervenskabeligste Maade. Han havde for kort siden sat sig ned der i Byen som praktiserende Læge. Vi stødte sammen paa et Bal. Jeg var kun et Aar ældre end han, munter og let af Sind, en dygtig og lidenskabelig Danser.

Blandt Damerne opdagede jeg snart den bedste Danserinde, som tillige ustridigt var den smukkeste. Dog maa jeg tilstaa, at hun i den første Egenskab gjorde størst Indtryk paa mig. Jeg bød hende op til en af Datidens Modedanse og fik et bejaende Buk. Jeg stod for at føre op og havde just med Haandklap givet Tegn til at begynde, da L*, hvem jeg aldrig før havde set, traadte heri til min Dame, bukkede og erindrede hende om, at hun havde lovet ham denne Dans.

Jomfru W* rødmede og undskyldte sig med, at hun troede, det var den næste, til hvilken hun havde ladet sig engagere; „men dersom min Chapeau tillader,“ lagde hun til, „kan vi jo endnu bytte om.”

„Ingenlunde!” svarede L* lidt spydigt, „jeg resignerer og finder mig i at være Nr. 2, allerhelst da jeg vistnok kun er en daarlig Danser imod denne Herre.”

„Det gør intet til Sagen,“ sagde jeg, „hvert her danser bedst; men er De ikke fornøjet med min Dames Proposition, beder jeg om, at vi nu maa komme til at begynde – hele Kvadrillen venter.”

Han stod just imellem os begge. „Baade begynde og ende,“ svarede han mere spodsk og traadte fra.

Da jeg kom til Enden af Kvadrillen, saa jeg ham staa nederst med en af de mest kluntede Figurer, som fandtes paa Ballet; og jeg lagde Mærke til, at han i Kæden ikke vilde give min Dame sin Haand. Hun smilte næppe mærkeligt til mig, og jeg troede at føle et sagte Tryk paa mine Fingre. Fyren var skinsyg, det var aabenbart. Jeg troede, han maatte have andre Rettigheder end de, som Ballovene giver. Da Dansen var ude, gik jeg derfor hen til ham og gjorde ham en Undskyldning for mit korte Svar.

Denne Tiltale fremkaldte et høfligt Gensvar, og snart stødte vi paa nærmere Bekendtskab vore Puncheglas sammen.

Jeg dansede siden endnu engang med Jomfru W*. Da jeg takkede af og maaske med nogen Varme kyssede hendes haand, modtog og besvarede jeg det andet Tryk. Jeg kan forsikre, at hverken mit Hjerter eller min Sanselighed kom herved i mindste Bevægelse; kun min

Forfængelighed fandt sig behagelig smigret. Jeg havde vel tilforn i Dansens Hede og Glædens Tummel modtaget saadant lønligt Tegn af en smuk Pigehaand, men vidste ogsaa, at en slig ofte uvilkaarlig Ytring af et ømt og glad Hjertes Bevægelse gerne var lige saa flygtig som den Hilsen, tvende hinanden forbifarende Vandrere giver og glemmer i et og samme øjeblik.

Men da jeg et Par Maaneder efter erfarede, at Jomfru W* allerede dengang var L*s hemmeligt forlovede, satte jeg i min Hukommelse et NB. til disse Haandtryk. En fri og ubunden Pige kan vove et saadant – og alligevel vover hun mere, end hun maaske ved eller aner – men naar en Fæstemø tillader sig sligt, fremstiller hun sig selv som Kokette; og er det en gift Kone, vil hun af enhver ikke ganske uerfaren Kavalier anses for, hvad Hun enten er eller vil vorde – en Skøge.

– Dog det var første og sidste Gang, jeg merkede noget mistænkeligt hos Jomfru W*, og da jeg var Vidne til hendes tugtige og sædelige Væsen og Opførsel baade som Pige og som Kone, begyndte jeg at tro, at jeg havde taget fejl baade af Haandtrykkenes Mening og af den, der mulig ej engang vidste, at hun gav dem.

Jeg har en synderlig, ja ofte sørgelig, ved ilt for mange Eksempler bekræftet Erfaring: at det første Indtryk, et Menneskes Ansigt – eller bedre: Aasyn – frembringer hos mig, er tilforladeligt, er et sikkert Blik ind i Sjælen, et træffende øjekast paa et saadant Menneskes sande Karakter. Jeg har ofte harmet mig over, hvad jeg selv ansaa for en Grille; jeg har ofte straffet mig selv for mine umotiverede strenge Domme og lønligt gjort den lønligt fornærmede Afbigt, naar jeg siden saa en Opførsel, en Handlemaade ganske modsat den, det første Indtryk lod mig formode; og overalt, naar jeg saa ej alene en ganske anden Karakter, men og et ganske andet Ansigt. Og dog – ak! med Smerte maa jeg bekende, at Fornuftgrunde omsider snarere eller senere har staaet til Skamme for en uvilkaarlig Flyvetanke.

Det var ikke saa meget Jomfru W*s Haandtryk som det første Blik paa hendes Ansigt, der tilhviskede mig: denne dejlige Pige er ikke for een Mand. Der var i hendes øjne hverken dette sødt hensmægtende eller det fyrigt opfordrende, ikke det ømt tilladende, ej heller det dybt udforskende; hendes Smil var hverken sødligt eller skælmsk og endnu langt mindre kækt; hendes ranke, fuldkommen skønne Figurs Bevægelser havde intet yppigt, intet, som forraadede sanselig Vellyst; og dog laa der i dette blide, lidenskabsløse Ansigt noget forborgent, noget fordægtigt; det syntes mig at gemme en dyb, frygtelig Løndom, eller snarere at varsle om en endnu ikke i Tanken undfangen Forbrydelse, som Fremtiden først skulde bringe for Dagen.

Efter fem og tyve Aars Forløb blev jeg frygtelig erindret om denne saa længe forglemte Anelse.

Var Vampyrer andet end Misfostre af en tøjlesløs Indbildningskraft, da maatte jeg have set en af disse Skabninger – udvortes levende, indvortes livløse, Legemer uden Sjæle, Kødmasser uden Hjerte. – Jeg kendte hende som atten Aars Jomfru, som Ægtefælle og Moder; jeg saa hende i de dansendes Rækker og i de bedendes; med Kortene i Haanden, med en Patteglut ved Brystet; ved sin Datters Bryllup og sin Mands Lig; men hun var stedse sig selv lig: blid, rolig, opmærksom og fuldkommen beherskende alle sine Bevægelser, Ord og Miner.

Jeg har set hende for nylig – hun er nu ikke langt fra de halvtreds – men hun er næsten uforandret, nyder en blomstrende Sundhed og en altid lige, altid uforstyrret Munterhed. De mørkeste Dage om Aaret (efter denne sørgelige Begivenhed, mens jeg boede i R*) var for mig de tvende, paa hvilke jeg maatte meddele hende Sakramentet. Jeg har i mine Skriftetaler nogle Gange prøvet at ryste hendes Samvittighed vaagen; men der var intet at vække. Kommer disse Blade hende for øje, er jeg vis paa, at hun skal kunne læse dem uden at tabe en Maske eller gøre et eneste Fejlsting.

Men jeg griber for meget forud i min Historie; jeg vil atter gaa tilbage.

Det mellem L* og mig saa tvært begyndte Bekendtskab fortsattes flittig og blev snart til et Venskab, som kun Døden mægtede at opløse.

Tre Maaneder efter hint Bal betroede han mig, at han var og allerede dengang havde været hemmelig forlovet med Jomfru W*. Det slog mig; jeg mindedes hendes Haandtryk og spurgte ham – dog uden at røbe mine Anelser – om han havde raadført sig ej alene med sit Hjerte, men ogsaa med sin Forstand? Om han kendte hende, og om han var forsikret om, at hun baade vilde og kunde gøre ham lykkelig.

Hans Svar var et elskende Hjertes varme Udgydelser. Han forsikrede, at hun elskede lige saa inderligt, lige saa oprigtigt som han; men tillige, at hun forstod saa fuldkomment at beherske sig selv, at ingen engang havde anet hendes Tilbøjelighed; hvilket var saa meget mere nødvendigt, som en streng og haardhjertet Fader uomtvisteligt vilde have afbrudt Forbindelsen med et ungt Menneske uden fast Levebrød. Saa snart han fik et saadant, vilde han bejle og mistvivlede ikke om Forældrenes Samtykke.

Et halvt Aar efter Døde den i R* ansatte Distriktslæge; L* blev hans Eftermand og snart efter Elise W*s lyksalige Ægtemand. Jeg har aldrig set noget gladere Menneske end ham; han

var næsten ellevild af lutter Fryd; han kunde hverken sidde eller staa længe paa eet Sted; den søde Uro jog ham hid og did og omsider – saa snart det blot blev nogenlunde gørligt – tilbage i Feens Tryllekres. Hans Patienter fik i disse Hvedebrødsdage – der blev til Uger og Maaneder – kun korte Besøg og korte Recepter, men derimod de trøsteligste og gladeste Forhaabninger; thi i denne Periode var ingen Sygdomme Dødelige; han var Mester baade for dem og for Døden. Vist nok er det, jeg mindes det meget vel: hans Kure var alle heldige; jeg tror næsten, at han kurerede med sit glade Ansigt og sin lystige Snak.

Hans Kone syntes vel ogsaa at være ret lykkelig; men hendes Glæde bar dog Maadeholdenheds Præg; Konen var Kæresten fuldkommen lig, og Brudesengen havde ingen synlig Forandring bevirket. Da han engang i ubundne Dityramber beskrev mig sin Lyksalighed, kunde jeg ikke tilbageholde det ønske, at hun maatte dele den i lige Grad.

„Vilhelm!” hviskede han, „die holde Sittsamkeit beim Tage” – her standsede han, lagde den ene Haand paa Hjertet, Fingerspidserne af den anden paa Munden og saa henrykt op imod Himmelen.

„Godt, godt!” sagde jeg smilende og forlangte aldrig nogen videre Forklaring.

Dog forekom det mig stedse tvivlsomt, om der under denne rolige, spejlglatte Overflade skulde findes nogen synderlig Bevægelse; var der nogen Varme i dette skønne Legeme, syntes det mig at maatte være, hvad jeg – naar det ikke var en Selvmodsigelse, – vilde kalde en kold Ild, eller dog kun en mat Glød, som aldrig kunde opblusse til Lue, maaske lige saa, lidet udslukkes.

Otte Maaneder efter Brylluppet skænkede Elise sin glædedrukne Mand den første Søn. Ved Barselgildet gik det højt til. Det var just i hin Selskabeligheds Periode, da Phoebus og Bachus var uadskillelige Gæster ved ethvert Samkvem, da disse stedse ytrede en mægtig Vekselvirkning paa hverandre og en uimodstaaelig Indflydelse paa alle deres Tilbedere: Bægeret maatte indvies med Sang, og Sangen besluttes med Skaaler. Min var den sidste; ved Gildets Ende overrasktes mig mit Kaldsbrev til Kapellaniet i R*.

To Aar efter gjorde Sognepræsten Plads for mig, og jeg ægtede nu min Henriette, med hvem jeg fra mine første Studenterdage havde været forlovet. Vi holdt en jævnlig og stedse højst venskabelig Omgang med L*s.

Hans Kone havde født den anden Søn og min den første, da en tredie Familie indtraadte i vort selskabelige Forbund: Løjtnant H* blev forlagt til det i R* garnisonerende Regiment. Han

var en af de elskværdigste og mest dannede Officerer, jeg har kendt, og gift med en Kone, der var smuk, vittig og Munterheden selv.

Doktorens og Løjtnantens (eller Kaptajnens, thi han avancerede hurtigt) boede Hus om Hus med hverandre; jeg lige overfor den første. Med Hensyn hertil kaldte vi mellem os selv vort lille sluttede Selskab Triangelen; L* var den rette Vinkel, H* den spidse Vinkel L. H. C., jeg den anden ditto H. C. L.

Vi samledes ordentligvis i en af Vinklerne hver Onsdag Aften; men udenfor Turen gjorde L* og H* ofte større Selskaber, som da hed Cirkler; thi begge var formuende: den første arvede betydeligt efter sin Svigerfader, den anden efter sine egne Forældre.

Vi levede i en Forfatning, der tidt syntes mig for lykkelig til at kunne vorde varig. Det eneste, Kaptajnen savnede, var Børn; men han havde da til Gengæld et større Overmaal af Munterhed.

Vi tre Mænd havde uimodsigeligt de tre smukkeste og bedste Koner i R*; dog var deres Karakterer og Væsen højst forskellige, og netop denne Uoverensstemmelse – tror jeg – var Grunden til den fuldkomne Harmoni imellem dem.

Min Kone var stille, venlig og bly; hun syntes at være de to andre subordineret, skønt hun i Grunden havde den dybeste Følelse og den klareste Forstand. Fru H* var altid lystig, fuld af Spøg og Indfald, og førte derfor stedse Ordet. Fru L*, var stille, men hendes hele Væsen havde noget imponerende, noget, der antydede en højere Aandsoverlegenhed, som hun dog aldrig søgte at gøre gældende; derfor blev hun af de andre behandlet som en ældre Søster, hvorvel hun baade var den yngste og mindst dannede.

Dersom Lighed i Karakteren skulde være Betingelse for ægteskabelig Lyksalighed, burde vi seks Mennesker have været anlerledes parrede; der maatte have sket en total Omskiftning. Mit jævne Humør, min naturlige Sathed, som ved min Stands Væridighed fik end fastere Holdning, maatte da have forbundet mig med Fru L*. Hendes muntre, aabne, raske og kække Ægtefælle havde i Fru H* faaet den mest lignende Mage. Og min fromme, bløde, ydmyge Hustru skulde have været kaaret til Kaptajnens Ledsagerinde paa Livets Vej.

Kaptajn H* besad virkelig intet andet krigersk end Uniformen; civilklædt saa han ud som en beskeden, undselig Depositurus. Ikke at han jo var en flink Officer; denne Berømmelse havde han ved hele Regimentet, af høje og lave. Ved Mønstringen var hans Kompagni altid det dygtigste, skønt Karlene var bedre bekendte med hans Pung end med hans Stok, der blot for et

Syns Skyld dinglede ved hans Haanded. Hans Mod, Retskaffenhed og ædle Tænkemaade var erkendt og paaskønnet af alle. Ved Stridigheder valgtes han gerne til Voldgiftsmand, og i denne Egenskab forhindrede han mangan Duel. Kort sagt: han var en yderst indtagende Mand og langt farligere for Kvindehjerter, end han selv syntes at vide.

Hvor længtes vi alle efter Onsdagen! Vi samlede til Tevandstid, opofrede derpaa et Par Timer til Musikken, i hvilken vi alle – paa Fru L* nær – tog levende og ikke uheldig Andel. Efter Aftensmaaltidet fik vi tre Herrer os en alvorlig L'hombre, og Damerne holdt et Privatissimum, der oplivedes af Fru H*s Indfald og hjertelige Latter. Denne sidste har mer end een Gang forarsaget en Bet eller forpurret en ren Kodille og jaget os fra Spillebordet hen til vore lystige Koner.

Et Aars Tid eller vel mere randt saaledes hen, uden at noget forstyrrede den gode Forstaaelse og jævne Munterhed. Men paa een Gang foregik en kendelig Forandring med Kaptajnen: han var ofte adspredt, begik svære Bommerter baade i Koncerten og L'hombren; stundom var han mørk og ordknap – stundom overgiven og ualmindelig snaksom, skønt hans Passiar tillige var temmelig usammenhængende. Min Kone gjorde mig opmærksom paa denne sælsomme Forvandling og gav mig Vink om, at hun frygtede, det ikke var rigtigt mellem ham og Fru L*. Jeg tyssede paa hende og stræbte at berolige hende i denne Henseende; men – jeg vidste mere end hun; jeg var imod min Villie blevet Vidne til en Scene, som aldrig udslettes af min Hukommelse, og som i lange Tider gav mig nok at bryde mit Hoved med.

Der var længe talt om at faa en Maskerade bragt i Stand, og jeg tror, at Fru L* var den, som først havde givet Ideen hertil. Endelig blev alt arrangeret, Masker og Dragter anskaffet og Aftenen bestemt – den skulde holdes paa Klubben. Da jeg ikke selv kunde tage Del i denne Fornøjelse, havde jeg aftalt et Spilleparti med tre andre af Byens L'hombrister. Hen paa Aftenen blev jeg betaget af en ikke usædvanlig Hovedpine. Jeg fik en til at tage mit Kort og vilde, som jeg plejede, tage mig en Lur. Jeg bad Værten anvise mig et stille og afsides Værelse, hvor en halv Times Hvile forhaabentlig vilde fordrive mit rheumatiske Anfald. –

Jeg fik et saadant saa langt fra Balsalen, at den svage Lyd af Musikken og støjen blot bidrog til at dysse mig i Slummer. Jeg søgte og fandt denne i en Lænestol, der stod i en krog ved Vinduet.

Jeg havde ikke sovet ret længe, før jeg vækkedes ved Dørens Knirken. Der kom to ind i Kammeret; det kunde jeg høre; men ingen saa jeg; thi der var ganske mørkt. Det maatte være et

Mandfolk og et Fruentimmer, men begge maskerede; det mærkede jeg paa Stemmernes Utydelighed.

„Nu! og hvad vil du saa, min søde Ven?“ sagde han. „Sødeste Mand,“ læspede en kvindelig Røst, „du er saa velsignet i Aften.“

„Men Kone!“ sagde han igen, „hvad tænker du dog paa, behøver vi at stjæle os til hinanden, som om vi gik paa forbudne Veje?“

Intet Svar – Lyden af et Kys lod mig gætte, at de havde demaskeret sig.

Jeg sad som paa Naale; hvad skulde jeg gøre? Min Hovedpine, som ved denne pludselige Opvækkelse var blevet endnu heftigere, tillod mig ej heller at fatte en Resolution. Døren knirkede atter; men om de gik eller blev, vidste jeg ikke. Alt blev stille, og et Skænderi udenfor i Gaarden var alt, hvad jeg hørte.

Saaledes sad jeg nogen Tid og lyttede forgæves; jeg prøvede atter at falde i Søvn. Men Spektaklet i Gaarden blev værre. En kom ud med en Lygte eller et Lys, der kastede sit Skær gennem Vinduet paa den modstaaende Sofa. Selv uset saa jeg der Kaptajn H* i Fru L*s Arme. En rædsom Fejltagelse havde altsaa fundet Sted; men om den var forsætlig paa nogen af Siderne, vidste jeg dengang ikke at afgøre.

Kaptajnen sprang op med et Angestraab; Fru L* sank tilbage og skjulte – som i Fortvivlelse og Skamfuldhed – sit Ansigt i begge sine Hænder. Det blev atter mørkt.

„Gud forlade os begge!“ sagde han; „evig Tavshed, og – om det var muligt – evig Forglemmelse!“

Det forekom mig, at hun hulkede. Han udstødte et smerteligt Suk og gik; lidt efter fulgte hun, og jeg blev alene.

Længe blev jeg endnu tilbage, ganske forvirret og bedøvet af det, jeg her saa ufrivillig havde erfaret. Da jeg atter traadte ind i Balsalen, havde man just demaskeret sig. Doktoren og Kaptajnen var ganske ens klædt, nemlig som Don Juan. Fru H* havde Tyrkinedragt; Fru L* havde bestemt baaret samme Dragt, da jeg saa hende paa Sofaen; nu var hun Hyrdinde – det var mig baade paafaldende og mistænkeligt.

Doktoren var i et glimrende Lune: han gækkede Fru H* og paastod, at hun havde mødt ham ene i Gangen og omfavnet ham i den Tanke, at han var Kaptajnen. Denne stod hos og prøvede paa at le; men Forsøget faldt uheldigt ud og endtes med en tvungen Hoste. Fru L*s

Ansigt var uden mindste Forandring; hun smilede saa roligt, som hun plejede, til alle hendes Veninders Spøgefulde Anmærkninger.

Jeg begyndte at mistro mine egne øjne; havde hun været skyldig, hvor var det da muligt at bevare en slig – jeg kunde sige – Helvedes Rolighed? Tyrkinden i hint Værelse kunde jo dog have været en anden, som lignede hende; min Hovedpine havde maaske betaget mine Sanser deres Skarphed, o. s. v. Kort sagt: jeg havde næsten genvundet min Tro paa hendes Uskyldighed, da min Kone – en fin Iagttagerinde – nogen Tid efter i Fortrolighed sagde mig, hun frygtede for, at hendes forhen ytrede Mistanke ikke var ganske ugrundet.

At der siden hin Maskerade var foregaaet en væsentlig Forandring med Kaptajnen, faldt tydeligt i øjnene: han var ofte adspredt og hensunken i Tanker; han havde mistet sin forrige jævne Munterhed og i dens Sted faaet en sælsom Lystighed, der frembrød stødvis og tidt uden rimelig Foranledning. Aarsagen til denne Forandring – Nag over hans uvitterlige Brøde – var mig jo velbekendt; men jeg fortav det for min Kone. Jeg søgte at forsvare Fru L*, men indlod mig ikke paa nogen Forklaring Kaptajnen angaaende.

„Kære Kone!” sagde jeg, „vogt dig for at mistænke nogen! det er jo ellers ganske mod din Natur – ved du noget? Har du set noget?”

„– Kun et eneste øjekast,” svarede hun; „men det var et øjekast, som bragte ham til at rødme og mig til at blegne; vi maa altsaa begge to have forstaaet det. Det var hurtigt som et fjernt Lynglimt paa en natlig Sky, men klart nok til at give Lys. De var ene to i Værelset, og jeg saa det med fravendt Ansigt i et Spejl.”

Jeg rystede pas Hovedet, som om jeg ikke truede hende, og paabød Tavshed om denne Sag. „Vi vil ej engang selv tale med hinanden om denne Materie,” sagde jeg; „thi hvor let kan du ikke tage fejl i dine Formodninger; et øjekast kan jo have flere Betydninger – hvorfor da antage den værste?”

Hun rystede ogsaa pas Hovedet; og nu blev dette Emne ikke bragt paa Bane i – tyve samfulde Aar.

Imidlertid fortsatte min Kone og jeg meget længe vore lønlige og ganske isolerede Iagttagelser; men intet – ikke det allermindste – opdagedes. Kaptajnen genvandt efterhaanden – ikke sin forrige aabne Munterhed – men dog en vis Holdning i sit Væsen, der havde et alvorligere – maaske mattere – Anstrøg. Han blev jo ogsaa med hver Dag ældre, og mere og mere forsvandt jo for ham det søde Haab om Faderglæder.

Tiden, som ruller os henad vor Bane, afsliber alle vore ungdommelige Følelsers skarpe Kanter, og vi opnaar uformærkt enten Fasthed eller Bøjelighed, Styrke eller Sløvhed, indtil omsider alle Lidenskaber forlader os for at begynde deres Spil med yngre og blødere Hjerter.

Triangelen blev uforstyrret; Cirklerne ligesaa. Vi holdt vore Koncerter; vi spillede vore L'hombres. Vore Børn voksede til, formerede Stemmerne i de første og løste os af i de sidste, naar Postnyhederne vilde dele vor Opmærksomhed.

Doktorens to ældste Sønner var blevet Kandidater i Medicin og Kirurgi; min i Teologi; hans ældste Datter gift og min forlovet, da Vulkanen, der saa længe og saa lønlig havde ulmet i Mørke, brød Forborgenhedens Dække og ved sin uventede Eruption ødelagde tvende Familiers jordiske Lyksalighed.

Jeg var kommet hjem fra en Rejse, der havde medtaget flere Dage, da min Kone modtog mig med den bedrøvelige Efterretning, at Majoren var meget syg. Jeg kastede Rejseklæderne og ilede derover. Han sov. Fruen stod tied bekymret blide og foldede Hænder ved Hovedgærdet af hans Seng; et sinerteligt Smil var hendes Hilsen til mig. Jeg nærmede mig sagtelig og spurgte om den kære syges Tilstand. Hun virrede blot med Hovedet og vedblev gennem de frembrydende Taarer at betragte ham. Hans Søvn var urolig: Læber og Fingre var i idelig Bevægelse, og Øjnene rullede uophørlig under deres Laage.

Jeg satte mig for at vente pas hans Opvaagnen. Imidlertid fortalte Fruens Tante mig Aarsagen til og Fremgangen af hans Sygdom: Han havde for tre Dage siden forkølet sig ved Ekserceringen; var blevet hed og havde drukket koldt Vand; havde kort efter Hjemkomsten befundet sig ilde; maattet søge Sengen; var stedse blevet slettere og slettere og havde hver Eftermiddag haft Feberanfald. Vor Ven Doktoren, der besøgte ham flere Gange daglig, trøstede godt nok – som han nu altid plejede – men havde alligevel set noget betænkelig ud.

Fru H* gav hende nu et Vink om at besøge et eller andet; hun gik ud.

Kort efter vaagnede Majoren; hans Øjekast var forvildet. Man mærkede straks, at han ikke var sig selv bevidst. Han saa pas sin Kone og kastede sig forskrækket tilbage i Sengen: „Elise!” begyndte han, (Majorinden hed (Charlotte) „Elise! hvad vil du mig? Det er nok nu – det er alt for meget. Dersom Doktoren eller min Kone traf dig her i Sengen hos mig, hvad vilde (de saa sige? Gaa! gaa! og lad mig være!”

Han strakte begge Hænderne ud for sig som for at skyde en tilbage. Majorindens Øjekast mødte mit – hun skiftede Farve. Den syge blev ved at fantasere: „Det var et ulykkeligt Indfald med den Tyrkinedragt; jeg vidste bestemt ikke andet, end at du var min Kone.” –

Fru H* lyttede med ængstelig Opmærksomhed; jeg saa tydeligt, at hun ikke begreb hans Tale – jeg forstod ham kun alt for vel: Maskeradescenen stod levende for min Erindring.

Jeg gik hen til den stakkels Kone og greb hendes Haand: „Fat Dem, kære Frue!” sagde jeg, „Deres Mands Sygdom turde nu være paa det højeste – han taler vildt.” –

Hun svarede kun med et dybt Suk.

„Hys! hys!” hviskede han, „man kunde høre os her underneden – De ved jo, Elise! at Munderingskammeret er lige oven over Rullestuen, og tænk engang, om nogen opdagede den hemmelige Dør i Lysthuset.” –

Majorinden greb krampagtig fat om Sengestolpen; hun blegnede – i hendes Ansigt foregik en frygtelig Forandring. „Bedste Frue!” sagde jeg, ladende som jeg kun mærkede den ene Aarsag til hendes Sindsbevægelse, „var det ikke rigtigst at faa Bud efter Doktoren? Hans Nærværelse vil maaske berolige os – denne Krisis er vist ikke saa farlig, som det lader.” Hun svarede med et Nik og gik hastigt ud.

Den syges øjne faldt til – han slumrede; men uroligt. Jeg saa ud i Gaarden: Fru H* ilede med hurtige Skridt hen til Rullestuen. Munderingskammeret var virkelig over denne, og Lysthuset i Doktorens Have, som var to Stokværk højt og bygget af Planker, stødte umiddelbart dertil – en rædsom Mistanke greb mig og var ikke langtfra at gaa over til Vished. Jeg havde om Sommeren ofte drukket Te og spillet L'hombre i det samme Lysthus og mindedes godt, at man der meget tydeligt kunde høre, naar nogen var inde paa Munderingskammeret. En sørgelig Sandhed maatte upaatvivlelig ligge til Grund for Patientens Fantasier.

Medens Fru H* var ude – sikkert nok for at anstille Undersøgelser efter de erholdte Vink – kom Doktoren af sig selv. Han gik med bekymret Mine hen til Sengen, betragtede den syge, følte hans Puls, saa betænkeligt til mig og rystede pas Hovedet.

Majoren vaagnede – han stirrede stift og forfærdet paa Doktoren.

„Hvad!” udrød han, „hvad skal det betyde? De bildte mig ind; at Deres Mand var rejst til en syg ude pas Landet og blev borte i Nat, og her staar han lyslevende for mig. Hvorfor vilde De narre mig? Hvorfor vilde De give det aftalte Tegn? Fæstede De ikke den røde Sløjfe i

Lysthusgardinet? Gaa, gaa og sov hos Deres egen Mand! Deres Forvovenhed gaar alt for vidt, og Krukken kan gaa saa længe til Vands, indtil den gaar hankeløs hjem.”

Jeg stod som pas Gløder. Jeg drog Doktoren med mig hen til Vinduet; jeg vilde forhindre ham fra at høre og lægge Mærke til mere.

„Hvad mener De?“ spurgte jeg.

„Han fantaserer stærkt,“ svarede han; „Sygdommen tager ingen god Vending.”

„Hans Ideer er rent forkerte,“ vedblev jeg.

„Aa nej!” raabte Majoren, som havde hørt, hvad jeg sagde; „jeg ved ret godt, hvad jeg siger; og jeg erklærer Dem een Gang for alle, Fru L*! nu skal det, være forbi imellem os! Det er Synd baade mod Deres Mand og min Kone, og ingen af dem forskylder det af os.”

Nu begyndte Doktoren at blive opmærksom; han kastede et hurtigt Blik ud til Lysthuset, hvis øverste Vindue man fra den syges Værelse kunde se. Jeg fulgte hans øjne, og – inden for Vinduet stod Majorinden med opløftede, sammenknugede Hænder; men i samme øjeblik forsvandt hun ogsaa. Himmel! hun maatte selvfølgelig have fundet den lønlige Gennemgang, som Febricitanten omtalte. – Denne faldt atter hen.

Doktoren blegnede. Jeg greb hans Haand og hviskede: „For Guds Skyld, kære Ven! De lægger dog aldrig Fold til, hvad et Menneske taler i Vildelse? I en saadan Feberparoksysme kan jo en Patient indbilde sig de urimeligste Ting af Verden.” Han saa eftertænksomt paa mig, men svarede ikke. I hans øjekast laa noget, som kunde udtydes: „Du mener ikke det, du siger.”

I det samme kom Majorinden ind. Hun blussede – hendes Aasyn udtrykte næsten samme Vildhed som den syges. Doktoren gik hende med rolig Fatning i Møde, trøstede hende og gjorde nogle Spørgsmaal Patientens angaaende. Hun besvarede dem flygtigt og skødesløst; hendes urolige Blik delte sig mellem dem begge.

Dog snart lettede en Taarestrøm hendes beængstede Hjerte: hun for hen til Sengen, kastede sig pas Knæ og trykkede deri syges Haand til sit Bryst.

„O Gud!” bad hun hastigt og sagte, „skænk ham blot denne Gang Livet, at han kan modtage min Tilgivelse, om han er skyldig, og min Afbigt, om jeg gør ham Uret.”

(Jeg hørte vel kun de halve Ord, idet jeg supplerede Resten; men de gik alle Doktorens øren forbi; thi han var ikke lydhør.)

„Ja! ulykkelige!” vedblev hun og trykkede sin Pande mod hans Haand, „du er den forførte! men hun – ” her sprang hun op og vendte sig til Doktoren.

Jeg greb hendes Haand og trykkede den stærkt: „I dette øjeblik,” sagde jeg, „er det til Lægen alene at tale; dæmp Deres Frygt og Deres Smerte! – saa sandt De har Deres Mands Liv kært!” lagde jeg til saa sagtelig, at han ikke kunde høre det.

Hun fattede sig og tilbageholdt de fordærlige Ord som allerede svævede paa hendes Læber. Hun var af de lykkelige Gemytter, som med heftige Lidenskaber forbinder et hurtigt Omblæk og en lys Forstand, som de første aldrig er i Stand til helt at omtaage; hendes Hjerte var ømt, men ingenlunde svagt. Ak! det var dog ikke stærkt nok til at modstaa den langt farligere Prøve, det snart efter blev underkastet.

Der kom Bud efter mig: jeg maatte bort i Embedsforretninger. Hun fulgte mig udenfor; og her søgte jeg af al Magt at berolige hende med Hensyn til hendes Mands forblommede Fantasier.

„Da jeg ogsaa,” endte jeg min Formaning, „har været ørevidne til disse, vil De ikke kunne anse det for paatrængende Indblanding i ægteskabelige Forhold, at jeg omtaler dem. Jeg kan med roligere og sikrere Blik betragte det, som let blænder og forvirrer et elskende øje. Sandsynlighed er ikke altid Sandhed, og der kan gives mange tænkelige Tilfælde foruden det værste. For Himlens Skyld! brug Deres ellers altid saa klare Forstand! skaan Dem selv og Deres syge Mand! og for alle Ting lad Dem ikke mærke med det allermindste for Doktoren! der kunde ellers ske en dobbelt Ulykke, og det maaske af en blot Fejltagelse.”

Sukkende trykkede hun min Haand og gik tilbage i Sygeværrelset.

Jeg fik meget at bestille; min Fraværelse havde opdyngtet Forretningerne: dette var om Formiddagen, og først mod Aftenen blev jeg fri. Jeg vilde atter over til Majorens, men besluttede dog først at tale med Doktoren i dennes eget Hus for at høre hans virkelige og rene Mening om vor Vens Sygdom.

Hans Kone var ude pas Landet med den næstældste voksne Datter; de to yngste var budne i Byen. Pigen sagde mig, at Doktoren var paa sit Arbejdsværrelse. Jeg gik derop.

Han stod med Ansigtet mod Døren og Ryggen mod sit Chatol; i sin venstre Haand krammede han nogle Papirer, og den højre klemte han krampagtigt mod Brystet; hans Ansigt var den kolde, stumme Fortvivlelse, hvor Indgangen er tillukt baade for Haab og Frygt. Mit Hjerte isnede; jeg saa straks, at alt maatte være opdaget og Mistanken modnet til Vished. Han saa flygtigt paa mig, som om han ikke kendte mig.

Hvorledes skal Trøst kunne finde Indgang i et Hjerte, som Ulykkens Vinterstorm har omgivet med sin Isskorpe? Jeg opløftede bedende mine Hænder til den Herre, hvis Barmhjertighed begynder der, hvor Haabet ender. Jeg kender intet vanskeligere, intet misligere Hverv end det at trøste dem, som mest har Trøst behov; det vil sige: dem, der ikke kan trøste sig selv. At sige til en, hvis hele jordiske Lyksalighed pas een Gang er tilintetgjort: „Vær en Mand! Kæmp! *tu contra audentius ito!*” er det samme som at raabe til den, der er faldet og har brækket Benet: „Kom hid til mig, saa vil jeg rejse dig!” eller til den, der uden at kunne svømme er styrtet ned i en rivende Strøm: „Brug dine Kræfter! du kan nok bjærge dig, naar du blot vil!”

Nogle trøster med det Haab, den ulykkelige har mistet; andre med Tiden, hvis Pinagtighed han ikke er i Stand til at udholde; og atter andre bærer sig ad som Jobs Venner – der langt hellere maatte blevet ved med deres tavse Medlidenhed og sympatetiske Graad – idet de ymter om Guds Tugtelsler, om begangne vitterlige og lønlige Synder: i Stedet for at gyde Balsam i Saaret drypper de Gift deri.

Sandelig! den lidende kan svare dem i sit Sønderrevne Hjertes Bitterhed: „Jeg har hørt mange Ting som disse; I er alle sammen møjsommelige Trøstere! Er der ingen Ende paa de Ord, som er kun et Vejr, eller hvad hæder eder til at tale saaledes? Jeg, jeg kunde ogsaa tale som I: gid eders Sjæle var i min Sjæls Sted! jeg kunde og sammenføje mange Ord mod eder og ryste over eder med mit Hoved.”

Naar Smerten sammenknuger Brystet, naar den ej engang kan faa Luft gennem Læberne, hvad skal da kunne optø det stivnede Hjerte, dersom det ikke er en medfølende Vens tavse Taarer? Mine randt overflødig og vædede hans Haand, som jeg havde draget fra hans egen Barm til min. Da aabnedes ogsaa hos den ulykkelige de Kilder, gennem hvilke baade Sorgen og Glæden udtømmer sig: han stiftede sin Pande mod mit Bryst og græd som et Barn.

Dog ikke længe: han rev atter sit Hoved i Vejret, og Taarerne vendte tilbage til deres lønlige Huler.

„Der! der!” raabte han, idet han med vild Heftighed trykkede Papirerne i min Haand, „det er Recepter, læseligt skrevne – tydelige at forstaa – specifikke Midler mod Romangriller, Kærlighed, Tro paa kvindelig Dyd, pas Venskab –”

Han kastede sig pas en Stol, skar Tænder og udstødte nogle Toner, som lignede Latter.

Medens jeg læste Papirerne – Breve, hvis Indhold nedenunder skal meddeles – stirrede han uafsladeligt paa mig, jeg kunde sige med misundelige Blikke og med et saadant modbydeligt, bittersødt Smil, som ofte endnu længe efter Døden ses paa ihjelfrosnes Ansigter.

Det Brev, der laa først for og ligesom de andre to vel var adresseret til Majoren, men hverken havde Datum eller anden Underskrift end: „Din ”i” (Elise)“, var upaatvivleligt det yngste og lød saaledes:

„Ja, min elskede! jeg kan ikke, jeg vil ikke skjule for dig, at jeg under mit alt for svage Hjerte bærer et lønligt Pant paa vor lønlige Kærlighed. Min Samvittighed bebrejder mig en Brøde mod min Mand; men Kærlighed kender kun een Brøde – Utroskab mod den elskede; den har kun een Pligt – at gøre alt for den dyrebare Genstand, at hengive den baade Legeme og Sjæl, ja, om det udfordres, at opofre begge Dele. Frans! du var barnløs, det krænkede mit Hjerte. Har jeg forspildt min Lyksalighed hisset, da gjorde jeg det for at glæde dig her. Nu, elskede! har jeg intet mere at give dig.”

Det andet var aabenbart skrevet straks efter hin ulykkelige Maskerade.

„Sket er sket,” skriver hun; „men Skæbnen, den dunkle Skæbne selv er det, der mod vort Vidende og Villie har ført os til hverandre. Den har selv forenet os – hvo vil nu adskille os? Jeg føler det, jeg ved det: siden hin Nat er jeg Deres for evig; jeg har faaet et nyt Hjerte, en ny Sjæl. Jeg er aldeles forandret; mine Tanker, mine ønsker, mine Længsler har kun eet Maal – Dem, Dem, elskede, tilbedte Mand! O, had mig ikke! foragt mig ikke! Det er ikke Sanselighed, som drager mig til Dem; nej! ren skal min Kærlighed være; men tale med Dem maa jeg for at udøse mit kvalfulde Hjerte, for at afbede en Brøde, for hvilken Skæbnen alene maa staa til Ansvar. Jeg ved ikke, hvad jeg skriver – Klokken elleve i Aften venter jeg Dem – min Mand er paa Landet – forbarm Dem over den ulykkelige ”i”.“

„Hemmelighed,” lød det tredie, men i Tiden formodentlig det mellemste, „er Livsprincippet i Kærlighed; uden denne mangler Myrten baade Rod og Top. Dersom nogen vidste, at jeg elskede dig, dersom du var min ægteviede Mand, ja jeg tror, at det umulige blev virkeligt. Men hvilket Tempel for vore lønlige Glæder! et Pulterkammer fuldt af Kommiskjoler og Blaarlærred! – I Aften rejser Manden til P*. Klokken elleve er alle til Sengs undtagen hun, der venter dig med brændende Hjerte. Solen staar først op Klokken syv. Ah! der er længe til, inden jeg siger. Frantz! Frantz! Steh auf! der Morgen graut.”

Da jeg var færdig med Læsningen og det sidste Brev faldt ud af min skælvende Haand, rejste L* sig, greb mig i Skuldrene og spurgte med et gennemborende Blik: „Naa, gode Præstemand!”

„Hvorledes,” sagde jeg, „er disse Breve kommet i Deres Hænder? Er de ogsaa ægte?” „Saa ægte,” raabte han, „som *cortex peruviana selecta*, men ikke fuldt saa gavnlige for Sundheden, og jeg har dem direkte fra Hr. Galanen selv.”

(Den ulykkelige Fru H* fortalte mig siden, hvorledes det var gaaet til. Da Doktoren om Eftermiddagen var kommet igen for at se til den syge, begyndte denne atter at fantasere, og det endnu tydeligere end tilforn; til sidst havde han befalet hende – som han bestandig antog for Doktorinden – at bringe ham en vis Skuffe af Chatollet; i Skuffen var en dobbelt Bund; ved at trykke paa en Stift, var den øverste sprunget op og Brevene kommet til Syne; han havde flyet hende samme med de Ord: „Der, Elise! har du dine Breve! riv dem i Stykker eller brænd dem!” – Hun Sønderrev nogle andre Papirer, gik hen bag hans Seng og læste Billetterne. Ikke længer sig selv mægtig havde hun leveret Doktoren dem, og nu var Loddet kastet over den grusomt bedragne Mand.)

„Min arme, beklagelsesværdige Ven!“ sukkede jeg, „hvilken Bestemmelse tager De nu? Hvad vil De gøre?”

Han slap mig og gik med hurtige Skridt og knyttede Hænder rundt i Værelset.

„Hvad jeg vil gøre?” gentog han mange Gange.

„For det første,” tog jeg atter til Orde, „turde vel disse fatale Breve tilintetgøres?”

„Tilintetgøres?” skreg han, „disse Breve?” – han rev duft hurtig til sig – „hvad! disse søde, velsignede Kærlighedspanter!” han knugede dem med en Elskers Heftighed til sit Bryst. – „Nej, Pastor! ved dem kan jeg ikke skille mig; de skal følge med mig i Graven og fra Graven didop, hvor alle saadanne Panteforskrivninger skal indløses.”

„O, min Ven! min Ven!” sagde jeg, „er de ikke allerede for længst protokollerede? Hvorfor vil De være hendes Anklager? Dem hører hverken Hævnen eller Dommen til, men en Gud, hvis Retfærdighed er ophøjet over vore snart hendøende Lidenskaber.”

Han standsede, sat længe op til Himmelen og gav mig dem derpaa tilbage.

„Der,” sagde han rolig, „behold dem! tilintetgør dem! men lov mig først, at De, naar jeg er Død og borte, vil vise hende dem!”

Jeg lovede dette, men lagde til: „Hvorfor, kære Doktor! vil De tale om Døden? Deres Stød er haardt, forfærdeligt – De mister en Kone, som De elsker – en uværdig, foragtelig Skabning; men har De endnu ikke Deres Børn?”

Han saa stift pas mig og skogrede vildt i Vejret: „Hvis Børn? mine Børn? – nej Majorens Børn.” –

„– De to ældste,“ afbrød jeg, „var jo født, inden han kom til Byen, og ingen kan ved et blot flygtigt øjekast tage fejl af deres Fader.”

„Og de andre?” spurgte han bittert smilende, „hvo af dem, hvor mange af dem er mine? Har De ikke læst Brevet, og synes Dem ikke, at de ligner ham op ad Dage? – o! –”

Han slog sig med den knyttede Haand for Panden og gik atter med stærke Skridt omkring i Kammeret.

Jeg tav – jeg vidste i en Hast intet at svare; thi naar jeg tænkte mig om, fandt jeg, at han ikke havde saa ganske Uret, fornemmelig hvad den gifte Datter angik. Hendes Lighed med Majoren var umiskendelig.

„Fantasier,“ – sagde jeg omsider noget langsomt og halv tvivlraadig – „kan ogsaa bevirke –“

„Ha!“ faldt han ind, „her behøver vi ikke at tage Fantasien til Hjælp; Skøgen tilstaar det jo selv.”

I det samme kom de to yngste Døtre ind og ilede hen for at omfavne ham. Men han traadte saa langt tilbage, som han kunde komme, satte Hænderne imod dem og stirrede paa dem med Forfærdelse og Afsky i alle sine Miner. De arme Smaapiger blev forskrækkede, skjalv, brast i Graad og faldt hinanden om Halsen – de frygtede for at have forset sig i noget. Jeg tog dem i mine Arme, og mine Taarer faldt paa deres guldlokkede Hoveder.

Da opløstes ogsaa hans Forhærdelse i Medynk; den gamle ømhed vendte tilbage og jog – for en Tid – Tvivlens Dæmon ind. Han satte sig, tog dem paa sine Knæ og kærtgnede dem vekselvis: de smaa græd nu af Glæde.

I denne ønskeligere Sindsstemning troede jeg at turde forlade ham for at tage fat paa mine ufuldendte Forretninger. Jeg overlod ham til hans gode Hjertes mildere Følelser og den Barmhjertiges mægtige Naadevirkninger.

Da jeg den følgende Morgen besøgte ham, laa han afklædt, men vaagen i Sengen. Den næst yngste, tolvaarige Datter sad hos ham og vilde paanøde ham en Kop Te. Han afslog den, saa mørk, kold og næsten fremmed paa os begge.

Med bønlig Mine pegede jeg paa den lille, og nu tog han Koppen, satte den til Munden, smagte, men som om det havde været bitter Medicin, lod han den atter hvile paa Dynen. For at faa Glutten bort bad jeg hende om at skaffe Frokost og søgte nu ved min venlige Tiltale paa ny at aabne den arme Mands tilknugede Hjerte.

Han satte Koppen fra sig og foldede sine Hænder. Enten hørte han mig ikke, eller han forstod mig ikke.

„Mit Liv,” sagde han omsider sagte og langsomt, „er hjemfalden til den, som gav det – Giften virker; jeg har udtømt Bægeret til sidste Draabe, og for mig findes ingen anden Modgift end Døden. Jeg er opvaagnet af en lang og sød Drøm; jeg har – som det ofte hændes de afsindige – faaet et lyst øjeblik, den nære Opløsnings sikre Forbud. O, min Gud! min Gud! tag mig dog bort herfra, inden denne Slange kommer tilbage!”

Han lukkede sine øjne, som om han frygtede for Synet af hende.

„Jeg elskede saa ømt, saa trofast,” vedblev han efter et Ophold, „af mit ganske Hjerte, Sjæl og Sind; i tyve Aar indbildte jeg mig at bebo et jordisk Paradis og vandrede paa en Vulkan, der lønlig brændte under mine Fødder – den tynde Skorpe, som adskilte Himmel og Helvede, er nu bristet og jeg nedsunken i det flammende Svælg – barmhjertige Gud! lad Legemet fortæres og tag min arme Sjæl!”

Jeg bad med ham, for ham, om Styrke og Taalmodighed; jeg trøstede ham med Guds almægtige Godhed, med Tanken om hans tvende haabefulde Sønner, om en taaleligere Fremtid under Adskillelsen fra den uværdige.

Han rystede sagtelig med Hovedet: „Jeg kan ikke leve i den Verden,” sagde han, „hvor hun aander; vi kan ikke mere have een Sol tilfælles. Adskillelse fra Bord og Seng og Hus og Fodeland – det er alt sammen intet – Lys og Mørke, Liv og Dod, Tid og Evighed mas være imellem os; før er vi ikke adskilt.”

Den ældste Datter (jeg tør desværre ikke sige h a n s Datter) kom ind med sit to Aars Barn paa Armen. Gutten rakte efter den formentlige Bedstefader og udlallede denne ham forhen saa søde Benævnelse. Med Tegn paa indvortes Sønderlidende Smerte bortvendte han sit Ansigt. Den bedrøvede Moder satte Barnet ned, og Taarer vældede ud af hendes øjne.

Jeg maatte føre begge bort og opbyde al min Kunst og Opfindelseskraft for at berolige den stakkels Kone. Det lykkedes mig kun halvt – hun anede en forestaaende Ulykke.

Saavidt min Tid tillod det, forblev jeg hos min ulykkelige Ven, var hans Vogter, Opvarter, Trøster i de følgende syv Dage. Jeg havde en tung Bestilling: baade at passe ham, at afholde alle Besøg og at berolige Børnene.

Den anden Læge kom et Par Gange ubuden; men da han intet fik at bestille, blev han omsider borte.

Jeg skrev til Sønnen i København; jeg haabede, at deres Nærværelse vilde virke gavnligt paa den arme lidende – de kom først tidligt nok til at ledsage hans afsjælede Legeme til det længselsfuldt forønskede og voldeligt tiltungne Hvilested.

Min Ven blev med hver Dag mere stille, mørk og ordknap; det var mig sandsynligt, at han rugede over en eller anden frygtelig Plan.

Ottende Dagen efter denne sørgelige Opdagelse hensov Majoren; han havde bestandig siden ligget som i en Døs og Døde uden at have faaet sin Bevidsthed igen. Jeg bragte L* denne Tidende; han modtog den ligegyldig og sagde blot: „Vi vil snart mødes.”

Dagen efter var Fru L* ventendes tilbage. Jeg spurgte hendes Mand, hvorledes der skulde forholdes ved hendes Ankomst, og om det ikke var bedst, at hun blev bortfjernet? Han svarede, at han var fuldkommen beredt paa hendes Komme, og at alt vilde nok falde af sig selv.

Jeg fattede Mistanke og ytrede den. Med et roligt Smil rakte han mig sin Haand og sagde: „Om jeg nu med Vished forudføler min Død, vilde De da misunde mig Opfyldelsen af det eneste ønske, mit Sønderknuste Hjerter endnu har tilbage? De Lænker, der bandt mig til Livet, løser sig Led for Led – der er kun eet tilbage: saa snart jeg ser hende, vil dette springe.”

Der var en dobbelt Mening i disse Ord; jeg burde ikke ligefrem antage den værste. Dog vedblev jeg at henpege derpaa og anbragte alle Fornuftens og Religionens Grunde.

Ak! Fornuften udretter intet mod et fortvivlende Hjerter, og Religionen formaar kun at trøste den, som den tilforn har vejledet. Og Dr. L* havde enten været for letsindig eller for lykkelig til at besidde nogen dyb religiøs Følelse. Han havde vel haft Tro; men en let Tro, som aldrig var prøvet eller styrket ved betydelig Kummer eller Genvordighed. Han var en Glædens Søn, og skilt fra denne hans bestandige Ledsager paa livets Bane maatte han vorde et let Bytte for Sorgen – for den frygteligste af alle de Lidenskaber, mod hvilke den svage Menneskesjæl her har at kæmpe.

Jeg blev hos ham til langt ud paa Natten. Da jeg vilde til at gaa, udstrakte han sine Arme efter mig og trykkede Afskedskysset paa mine Læber. Endnu et Par Taarer tindrede i hans matte Øjne, og med næsten bristende Stemme sagde han blot de Ord: „Tak – lev vel saa længe!”

Jeg gik hjem og lagde mig halvt afklædt med den Beslutning, tidlig næste Morgen at vende tilbage til ham, dels for at bevogte ham, dels for – om muligt – at forebygge Sammenkomsten mellem ham og den troløse Kone eller dog i det ringeste at være en vistnok højst nødvendig Trediemand ved samme.

Men udvaaget, som jeg var, sov jeg over mig, og ingen af mine nænnede at forstyrre denne Hvile. Jeg vækkedes ved det Skrækkens Bud, at Doktor L* havde skudt sig. Jeg for derover: han laa endnu i den blodige Seng med gennemboret Bryst. Ingen af Familien var derinde, men den anden Læge, Borgmesteren og Pigen. Denne sidste havde været til Stede, da Gerningen skete. Hun berettede, at hun med Doktorens Tilladelse havde afløst mig i at vaage hos ham; at hans Kone, som af den ældste Datter var blevet underrettet om sin Mands Sygdom, var ilet ind til Byen og traadte i Dagbrækningen uventet ind til ham. Saa snart han saa hende, havde han rejst sig over Ende i Sengen, sagt nogle Ord i et Sprog, som Pigen ikke forstod, derpaa taget en Pistol frem under Dynen og trykket den af mod sit Bryst.

Jeg vil ikke tale om den paafølgende Jammer. Jeg har i Begyndelsen af denne Fortælling kortelig antydnet, hvorledes en vellystig og samvittighedsløs Kvindes Brøde bragte tvende Familier Fordærvelse og mange andre en Sorg, som længe smertede dybt og aldrig ganske forglemmes.